

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

VŨ ĐĂNG THUẬN

NGHIÊN CỨU MỘT SỐ ĐẶC ĐIỂM DỊCH TỄ
CỦA HỘI CHỨNG RỐI LOẠN SINH SẢN VÀ
HÔ HẤP Ở LỢN TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH BẮC GIANG
BIỆN PHÁP PHÒNG CHỐNG

LUẬN VĂN THẠC SĨ THÚ Y

THÁI NGUYÊN - 2015

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

VŨ ĐĂNG THUẬN

**NGHIÊN CỨU MỘT SỐ ĐẶC ĐIỂM DỊCH TỄ
CỦA HỘI CHỨNG RỐI LOẠN SINH SẢN VÀ
HÔ HẤP Ở LỢN TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH BẮC GIANG
BIỆN PHÁP PHÒNG CHỐNG**

Chuyên ngành: Thú y

Mã số: 60 64 01 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ THÚ Y

**Người hướng dẫn khoa học: 1. PGS.TS. Tô Long Thành
2. TS. Nguyễn Quang Tính**

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực và chưa hề sử dụng để bảo vệ một học vị nào. Mọi sự giúp đỡ cho việc hoàn thành luận văn này đã được cảm ơn.

Tôi cam đoan các thông tin trích dẫn trong bài luận văn đều được ghi rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2015

Tác giả luận văn

Vũ Đăng Thuận

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt thời gian học tập và hoàn thành luận văn, với sự nỗ lực của bản thân, tôi đã nhận được sự giúp đỡ, hướng dẫn tận tình của nhiều cá nhân và tập thể. Nhân dịp hoàn thành luận văn tốt nghiệp cho phép tôi được tỏ lòng biết ơn và cảm ơn chân thành tới:

Tập thể giáo viên hướng dẫn khoa học: **PGS.TS Tô Long Thành và TS. Nguyễn Quang Tính** đã trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo tôi hết sức tận tình trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thành Luận văn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Quản lý Đào tạo - Sau Đại học, Ban chủ nhiệm khoa và các thầy cô giáo Khoa Chăn nuôi Thú y- Trường Đại học Nông lâm - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập.

Tôi cũng xin trân trọng cảm ơn lãnh đạo và cán bộ nhân viên thuộc Chi cục Thú y tỉnh Bắc Giang, các hộ gia đình nuôi gia cầm trên địa bàn tỉnh và các đồng nghiệp trong ngành đã giúp tôi trong quá trình thực hiện đề tài.

Cuối cùng Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc về sự ủng hộ, động viên, giúp đỡ của gia đình, bạn bè và đồng nghiệp trong suốt thời gian học tập, nghiên cứu và hoàn thành tốt luận văn này.

Thái Nguyên, tháng năm 2015.

Tác giả luận văn

Vũ Đăng Thuận

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CỤM TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Đặt vấn đề.....	1
2. Mục tiêu của đề tài	3
3. Ý nghĩa khoa học của đề tài	3
Chương 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Giới thiệu chung về bệnh	4
1.1.1. Khái niệm bệnh và tên gọi	4
1.1.2. Tình hình dịch bệnh	5
1.2. Căn bệnh.....	10
1.3.2. Động vật môi giới mang và truyền virus PRRS.....	21
1.3.3. Chất chứa mầm bệnh.....	21
1.3.4. Đường truyền lây.....	22
1.3.5. Điều kiện lây lan	24
1.4. Cơ chế sinh bệnh	25
1.6. Đáp ứng của vật chủ đối với PRRSV.....	29
1.6.1. Đặc trưng đáp ứng miễn dịch dịch thể với PRRS.....	30
1.6.2. Đặc trưng đáp ứng miễn dịch qua trung gian tế bào của PRRS	31
1.7. Chẩn đoán.....	31
1.8.2. Điều trị bệnh.....	33

Chương 2. ĐỐI TƯỢNG, ĐỊA ĐIỂM, NỘI DUNG, NGUYÊN LIỆU VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	35
2.1. Đối tượng nghiên cứu.....	35
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	35
2.2.1. Tình hình mắc PRRS ở lợn trên địa bàn tỉnh Bắc Giang từ năm 2010 đến 2015	35
2.2.2. Một số thông số dịch tễ của bệnh.....	35
2.2.3. Triệu chứng của lợn mắc bệnh tai xanh.....	35
2.2.4. Xác định một số yếu tố nguy cơ làm phát tán lây lan, ảnh hưởng đến tình hình dịch PRRS trên địa bàn tỉnh Bắc Giang	35
2.2.5. Xác định virus PRRS gây bệnh.....	35
2.2.6. Xác định một số vi khuẩn kế phát thường gặp trong đường hô hấp.....	35
2.2.7. Đề xuất biện pháp phòng, chống PRRS với điều kiện của tỉnh Bắc Giang ..	35
2.3. Địa điểm nghiên cứu	35
2.4. Nguyên liệu nghiên cứu	36
2.5. Phương pháp nghiên cứu.....	36
2.5.1. Phương pháp điều tra thu thập thông tin.....	36
2.5.2. Phương pháp lấy mẫu bệnh phẩm, phân lập vi khuẩn và làm kháng sinh đồ.....	39
2.5.3. Phương pháp xây dựng bản đồ dịch tễ học	40
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	41
3.1. Tình hình dịch bệnh và bản đồ dịch tễ của các đợt dịch PRRS từ năm 2010-2014.....	41
3.1.1 Tình hình dịch bệnh và bản đồ dịch tễ của các đợt dịch PRRS các năm 2010-2014 ở Bắc Giang	41
3.1.2. Tổng hợp về tình hình dịch PRRS của các năm 2010 - 2012.....	50
3.2. Kết quả xác định một số thông số dịch tễ	54

3.2.1. Tỷ lệ mắc và chết chung của bệnh tai xanh	55
3.2.2. Tỷ lệ tử vong của lợn theo loại lợn	57
3.3.2. Triệu chứng của lợn nái mắc bệnh.....	61
3.3.3. Triệu chứng của lợn con theo mẹ mắc bệnh	62
3.3.4. Triệu chứng của lợn đực giống mắc bệnh.....	63
3.4. Kết quả xác định một số yếu tố nguy cơ làm phát sinh và lây lan dịch bệnh..	64
3.5.2. Kết quả xác định sự tương đồng giữa chủng virus tai xanh phân lập và chủng virus có nguồn gốc Bắc Mỹ (Sequencing)	69
3.6.2. Xác định mức độ miễn cảm của các vi khuẩn phân lập được đối với một số loại kháng sinh.....	74
3.7. Kết quả thử nghiệm phác đồ điều trị lợn mắc bệnh viêm phổi kê phát trong hội chứng rối loạn hô hấp và sinh sản	76
3.8. Đề xuất biện pháp phòng, chống dịch PRRS với điều kiện của tỉnh Bắc Giang	79
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ	83
1. Kết luận	83
2. Đề nghị	84
TÀI LIỆU THAM KHẢO	85

DANH MỤC CÁC CỤM TỪ VIẾT TẮT

Tên Viết tắt	Tên đầy đủ
%	: Phần trăm
°C	: Độ C
Cs	: Cộng sự
ĐTĐ	: Đại Thực Bào
TP	: Thành Phố
OIE	: Office International des Epizooties (Tổ chức bảo vệ sức khỏe động vật thế giới)
PRC	: Polymerase Chain Reaction
PRRS	: Porcine Reproductive and Resiratory Syndrome
PRRSV	: Porcine Reproductive and Resiratory Syndrome Virus
PNA	: Ribonucleic Acid
RT-PCR	: Reverse Transcription - Polymerase Chanin Reaction

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1. Tổng hợp tình hình dịch bệnh tai xanh năm 2010	42
Bảng 3.2. Tổng hợp tình hình dịch bệnh tai xanh năm 2011	45
Bảng 3.3: Tình hình dịch bệnh năm 2012	48
Bảng 3.4. So sánh về phạm vi dịch, mức độ dịch PRRS các năm 2010 - 2012	250
Bảng 3.5. Đặc điểm thời gian và độ dài của các đợt dịch PRRS	53
Bảng 3.6. Tỷ lệ mắc và tỷ lệ chết chung của bệnh tai xanh	55
Bảng 3.7. Tỷ lệ mắc của bệnh tai xanh trên địa bàn tỉnh Bắc Giang theo loại lợn	56
Bảng 3.8. Tỷ lệ tử vong của lợn theo loại lợn	59
Bảng 3.9: Triệu chứng lợn thịt mắc bệnh tai xanh	60
Bảng 3.10: Triệu chứng lợn nái có chữa mắc bệnh tai xanh	62
Bảng 3.11: Lợn con theo mẹ mắc bệnh tai xanh	63
Bảng 3.12: Lợn đực giống khi mắc tai xanh	64
Bảng 3.13. Kết quả xác định một số yếu tố nguy cơ làm phát sinh và lây lan dịch bệnh PRRS	66
Bảng 3.14. Kết quả xét nghiệm virus PRRS từ mẫu bệnh phẩm lợn nghi mắc bệnh tai xanh tại Bắc Giang	68
Bảng 3.15. Kết quả phân lập <i>A. pleuropneumoniae</i> , <i>P. multocida</i> , <i>S. suis</i> từ mẫu bệnh phẩm lợn mắc tai xanh ở các lứa tuổi khác nhau	71
Bảng 3.16. Kết quả xác định mức độ miễn cảm với kháng sinh của các vi khuẩn phân lập được	75
Bảng 3.17. Phác đồ điều trị thử nghiệm đối với lợn thịt mắc bệnh	76
Bảng 3.18. Kết quả thử nghiệm điều trị lợn nái mắc bệnh	78

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 1.1. Virus PRRS xâm nhập và phá hủy tế bào đại thực bào	25
Hình 3.1. Biểu đồ so sánh phạm vi dịch và mức độ dịch PRRS trong 3 năm	52